

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
Kancelaria Główna

Data wpływu: 2021-09-27 - 18 -

nr z rej. RKP-67198-2021

Pani Marlena Małag
Minister Rodziny i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

MRiPS

KG129673

**Petycja w sprawie zainicjowania zmian w przepisach ustawy
z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych**

Zwracamy się z petycją do Rządowego Centrum Legislacji o zainicjowanie prac legislacyjnych mających na celu zmianę ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.

Obowiązujące aktualnie przepisy prawne, a w szczególności art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych, według naszej najlepszej wiedzy i praktyki powoduje kolizję interpretacji przepisów organów wydających decyzje zgodnie z bezpośrednim brzmieniem ustawy, które następnie są uchylane przez Samorządowe Kolegia Odwoławcze w oparciu o Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2019 r. SK sygn. 2/17.

Zgodnie z art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a w/w ustawy, cyt.: „Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym”.

Miejskie jak i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej na podstawie negatywnej przesłanki zawartej w ustawie w temacie uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego oddalają wnioski poprzez wydawanie odmownych decyzji o jego udzielenie wnioskodawcom wprost odczytując zapis w/w aktu normatywnego.

Jednakże na podstawie odwołań do SKO wnioskodawców zainteresowanych uzyskaniem świadczenia, którzy opierają w treści uzasadnienia powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2019 r., świadczenie powyższe przez organ odwoławczy jest ostatecznie przyznawane, a w najlepszym wypadku decyzja przekazywana z powrotem do ponownego rozpatrzenia. Ponadto każda decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego, każdy wyrok Sądu w sprawach dot. świadczenia pielęgnacyjnego wskazuje, iż kierownicy ośrodków podejmują decyzje z naruszeniem przepisów prawa cyt. „(...) *Niedopuszczalne jest oparcie decyzji odmawiających przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie tej części art. 17 ust. 1b u.s.r., której niekonstytucyjność stwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 21 października 2014 r.*

(...) Organ w nieprawidłowy sposób zastosował w sprawie przepisy art. 17 ust. 1b; w zakresie wykładni stosowania przepisu art.17 ust.1b SKO nie podziela stanowiska organu ZI instancji, ponieważ pozostaje ono w sprzeczności z utrwaloną już linią orzeczniczą Sądów administracyjnych, która wskazuje na wykładnię jaką powinny stosować organy przy rozpatrywaniu o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego; i kolejny cyt. Wyrok Trybunału wszedł w życie w dniu ogłoszenia tj. 213 października 2014 r. Orzeczenie wprowadzie nie doprowadziło do wyeliminowania niekonstrukcyjnej normy z porządku prawnego, jednak jego treść wiąże wszystkich - w myśl art. 190 ust. 1 Konstytucji RP – i stanowi dla organów administracji oraz sądów administracyjnych istotną wskazówkę interpretacyjną”.

Takich uzasadnień jest coraz więcej, każda decyzja Organu wyżej instancji podważa kompetencje kierowników ośrodków podejmujących decyzję, stawia nas w oczach klientów jako osoby niedouczone, nieznające przepisów prawa i podejmujące decyzje z naruszeniem tychże przepisów. Jednocześnie jeżeli zaczęlibyśmy stosować się do zaleceń Sądów i Kolegiów Odwoławczych, narazilibyśmy się organom kontrolującym przyznawanie świadczeń. W tym momencie jesteśmy postawieni między młotem a kowadłem, jaką byśmy nie podjęli decyzje będzie niezgodna z przepisami prawa.

Podkreślenia wymaga, że Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż przepis obowiązujący, tj. art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych jest niezgodny z art. 71 ust. 1 zdanie drugie w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Wyrok wytwarza stan prawny, w którym na podstawie niekonstytucyjnych przepisów, których ważność i skuteczność nie została do dnia dzisiejszego uchylona, wydaje się decyzje, które następnie na podstawie odwołań wnioskodawców są uchylane.

Trybunał w uzasadnieniu wyroku wskazał, iż wyłącznie przez ustawodawcę możliwości uzyskania przez opiekuna -rencistę świadczenia pielęgnacyjnego, a przez to obciążenie rodziny osoby niepełnosprawnej dodatkowymi kosztami związanymi z opieką nad osobą niepełnosprawną, a także pozbawienie osoby niepełnosprawnej pomocy socjalnej, stanowi nieproporcjonalne i nieuzasadnione różnicowanie. Brak jest tym samym podstaw do wyłączenia z pobierania świadczenia osób, które nie podejmują się, rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną z tego tylko względu, że mają one przyznane prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Nasz wniosek o zmianę przepisów ma na celu uporządkowanie stanu prawnego, gdzie podejmowane decyzje będą ostatecznie zgodne z przepisami konstytucyjnymi. Aktualny stan prawny powoduje niepotrzebne konflikty interesów, gdzie ostateczna ocena i tak jest wydawana na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Wnioskowana przez nas zmiana spowoduje zmniejszenie ilości wniosków odwoławczych do SKO, ustanie problemu zmian decyzji ośrodków pomocy społecznej, co przełoży się na wydajność pracy i zmniejszania kosztów.

Zaznaczenia wymaga, że Trybunał Konstytucyjny ma prawo wydawać wyroki z klauzulą odraczającą na podstawie art. 190 ust. 3 Konstytucji, która stanowi, że orzeczenie TK wchodzi w życie z dniem ogłoszenia orzeczenia, jednak Trybunał może także określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego. W tym samym ustępie znajdują się jedyne w całej Konstytucji regulacje dotyczące wydawania wyroku z klauzulą odraczającą. Ustawodawca wprowadził maksymalny czas odroczenia utraty mocy obowiązującej normy prawnej – 18 miesięcy dla ustaw i 12 miesięcy dla innych aktów normatywnych. Biorąc pod uwagę, iż termin ten minął pod koniec 2020 roku wskazane jest wprowadzenie w/w wyroku do obowiązującego stanu prawnego, poprzez zmianę przedmiotowej ustawy z w cytowanym przepisie.

Wobec powyższego zwracamy się z petycją jak powyżej i oczekujemy konstruktywnej odpowiedzi oraz prosimy o potraktowanie naszego pisma jako sprawy pilnej. Nadmieniamy również, iż kancelarie prawne znalazły klientów w osobach starających się o w/w świadczenia lub pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy, ogłaszają się w naszych miastach i gminach oficjalnie wskazując, iż wszystkim należy się świadczenie pielęgnacyjne.

Jako osoby decyzyjne, kierujące jednostkami pomocy społecznej, oczekujemy wsparcia w tej sprawie od pani Minister, nie mamy czasu aby poświęcać go na biurokratyczne batalie z Sądami, samorządowymi Kolegiami Odwoławczymi oraz naszymi klientami.

Ponadto, po konsultacjach z pracownikami pomocy społecznej wysuwa się opinia, że ewentualnym „wyjściem” w celu ograniczenia przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych osobom posiadającym znaczny stopień niepełnosprawności, ale funkcjonujących dobrze w środowisku jest wprowadzenie zmian w orzecznictwie tzw. przy znacznym stopniu niepełnosprawności wprowadzić zapis/ tak jak jest przy dzieciach/ pkt. 7, 8/, że osoba posiadająca znaczny stopień wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz wymaga stałego współdziałania na co dzień opiekuna osoby niepełnosprawnej w procesie jego leczenia i rehabilitacji.

Kierownicy Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej: